

Standard pro dobrou knihovnu

14.9.2016

Vít Richter

Národní knihovna ČR

http://knihovnam.nkp.cz/docs/bench/Standard_pro_dobrou.pdf

Standard pro dobrou knihovnu

od roku 2005

Metodický pokyn Ministerstva kultury
k vymezení standardu veřejných
knihovnických a informačních služeb
poskytovaných knihovnami zřizovanými
a/nebo provozovanými obcemi
a kraji na území České republiky

Cíl standardu VKIS

- Stanovit podmínky činnosti knihovny, které jsou předpokladem pro dobré služby
- Definovat, co je to „dobrá knihovna“
  - Standard jako srovnávací bod
- Motivovat knihovny a jejich provozovatele ke zlepšení podmínek pro činnost knihovny

Manifest IFLA/UNESCO o veřejných knihovnách

Veřejná knihovna je místní branou do světa vědomostí a základním předpokladem celoživotního vzdělávání, nezávislého rozhodování a kulturního rozvoje jednotlivců i společenských skupin.

Klíčové činnosti veřejné knihovny

- vytváření a posilování čtenářských návyků od raného dětství;
- podpora samostatného sebevzdělávání na všech stupních školního vzdělávání;
- poskytování příležitosti pro osobní tvůrčí rozvoj;
- povzbuzování imaginace a kreativity dětí a mládeže;
- podpora uvědomělého přístupu ke kulturnímu dědictví a k hodnotám umění a pokroku vědy;
- podpora dialogu mezi kulturami a kulturní rozmanitosti;
- podpora tradice lidové slovesnosti;
- zpřístupňování informací z oblasti veřejné správy
- poskytování informačních služeb místním podnikům, sdružením a zájmovým skupinám;
- podpora rozvoje informační a počítačové gramotnosti;

Kategorizace knihoven

Počet obyvatel	Počet knihoven
Do 500	2765
501 až 1000	1204
1001 až 3000	874
3001 až 5000	178
5001 až 10000	151
10001 až 20000	72
20001 až 40000	39
Více než 40000	36

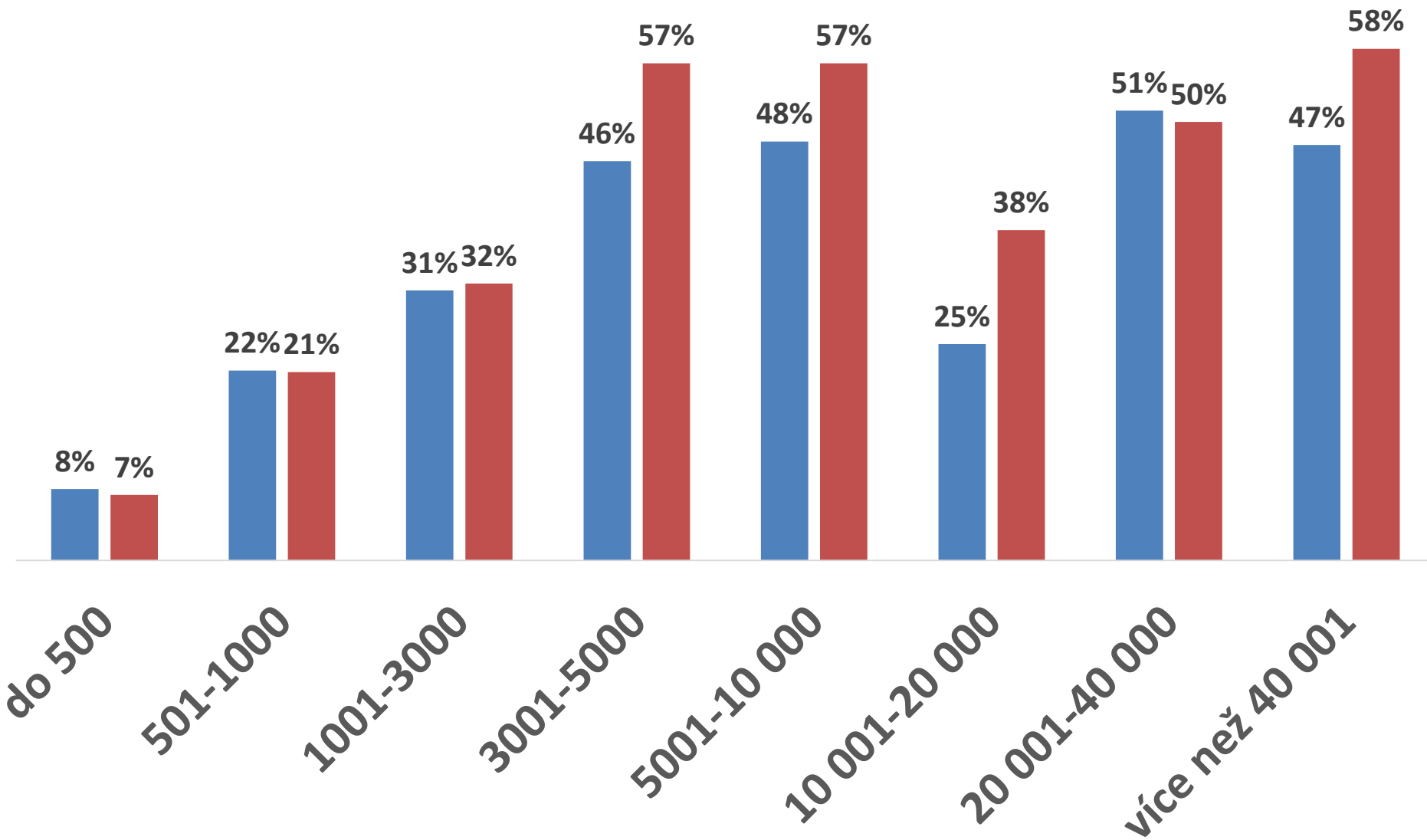
Provozní doba

Indikátor: počet provozních hodin pro veřejnost týdně

Počet obyvatel	Nový standard
Do 500	5 - 10
501-1000	5 – 15
1001-3000	15 až 23
3001-5000	23 až 28
5001-10000	28 až 40
10001-20000	40 až 45
20001-40000	45 až 50
40001-	50 a více

Provozní doba - splňuje standard VKIS

■ r.2011 ■ r.2014

Doplňování knihovního fondu

Financování doplňování KF

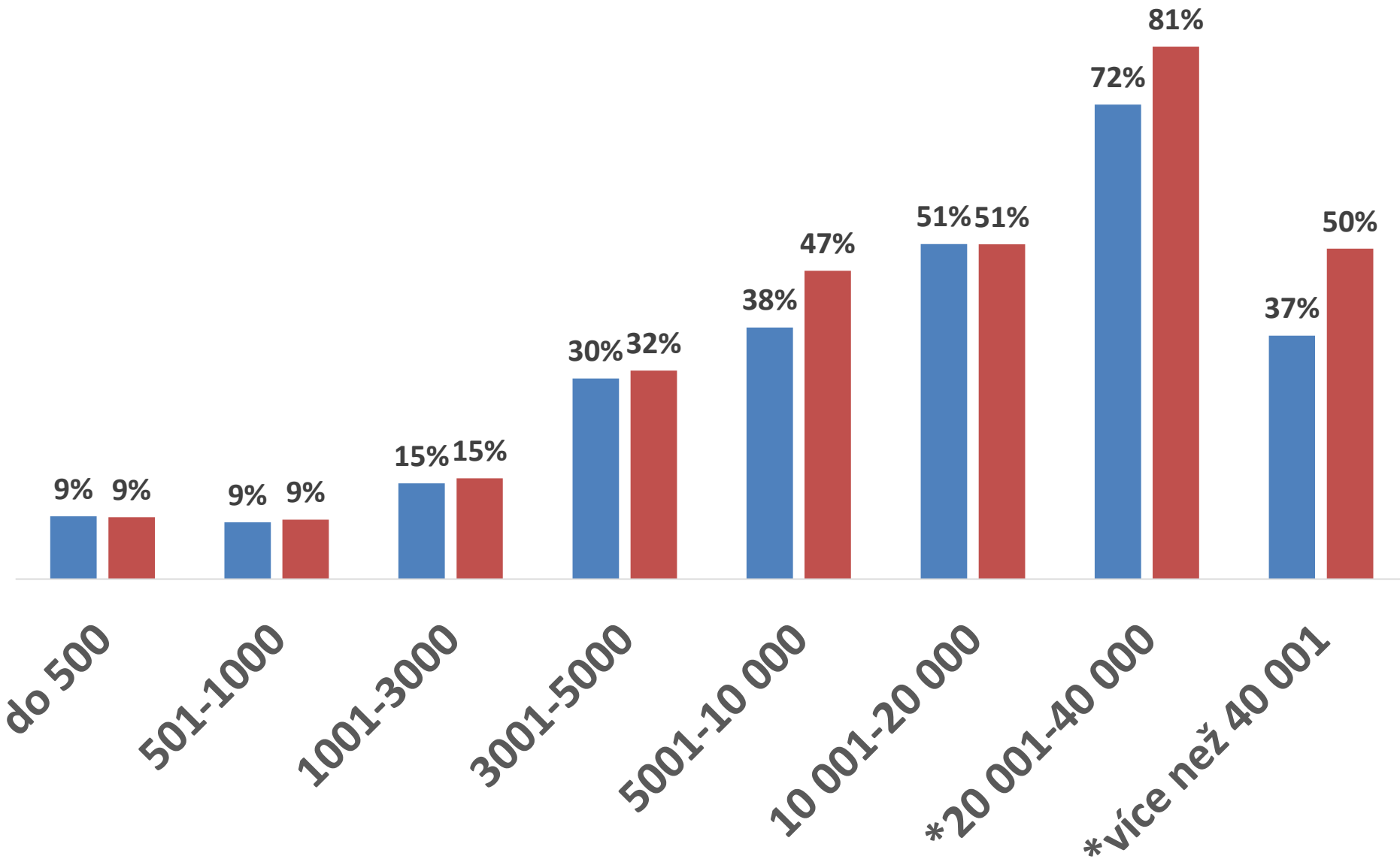
Meziroční inflace v %

2005	2006	2007	2008	2009
1,9	2,5	2,8	6,3	1

	Standard	Celostátní průměr
Částka v Kč/1 obyvatele	30 - 45	26,3

Výdaje na nákup knihovního fondu - splňuje

■ 2011 ■ 2014

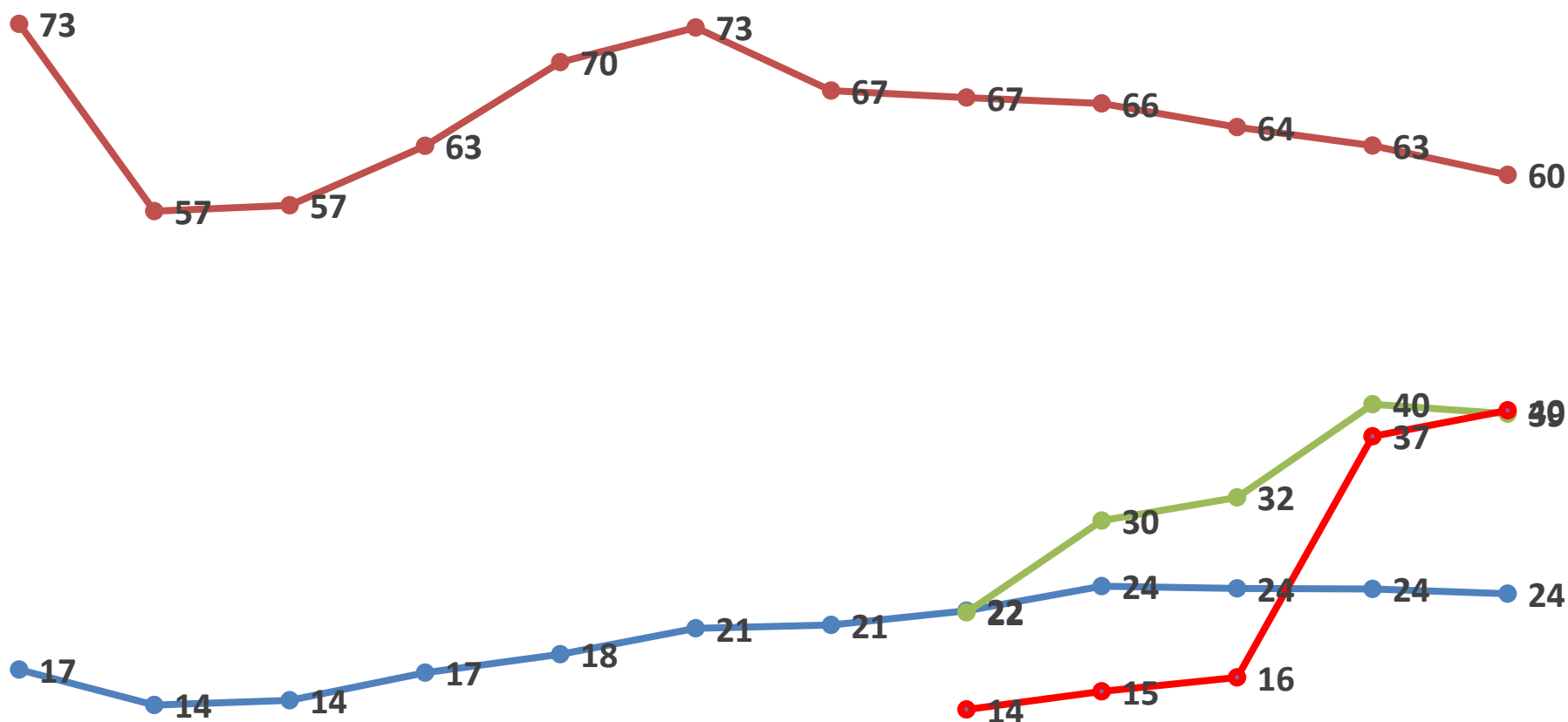
Návštěvníci, výpůjčky, stažené digitální dokumenty (mil.)

Počet návštěvníků

Online návštěvy

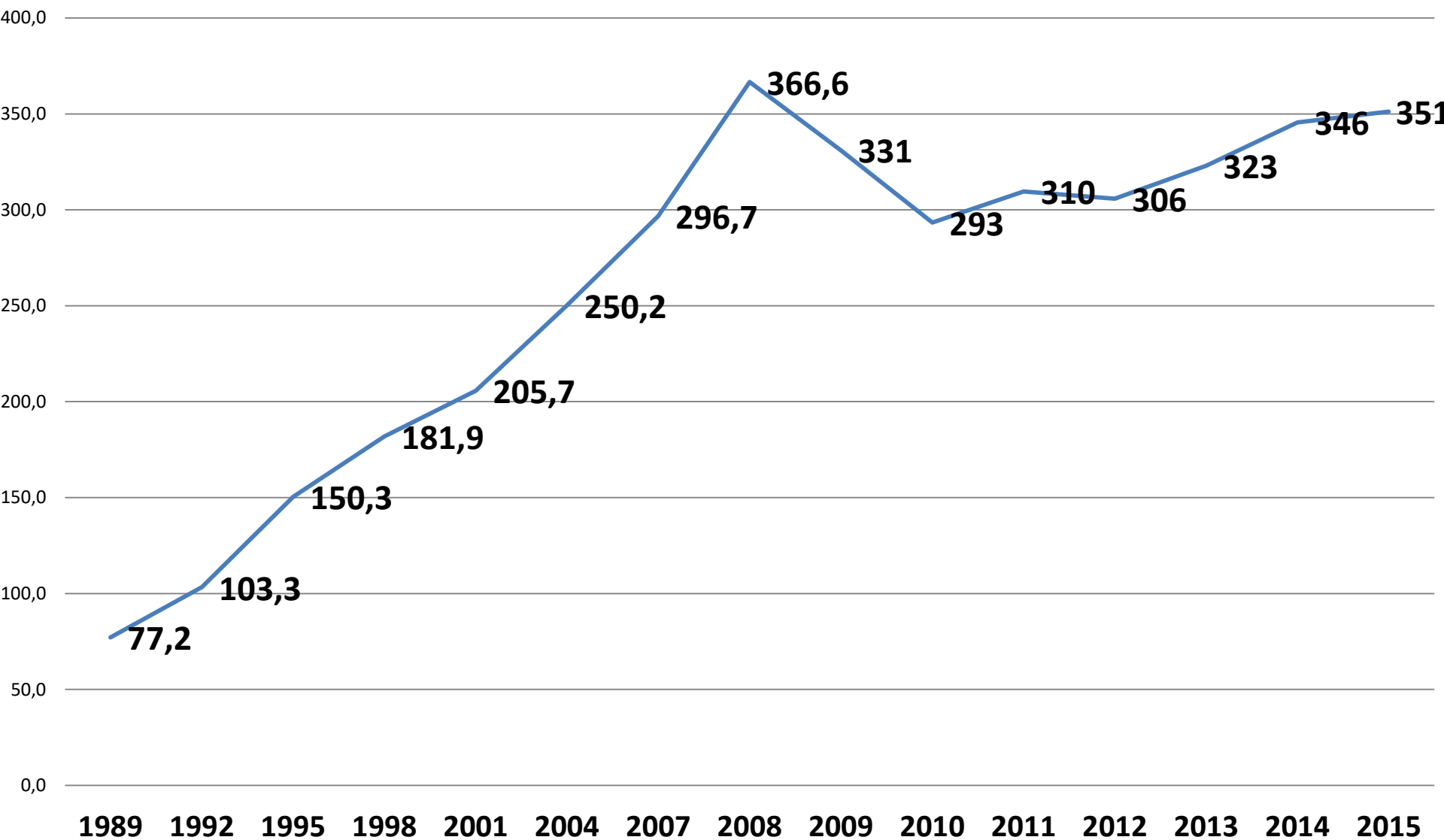
Počet výpůjček

Počet stažených digitálních dokumentů

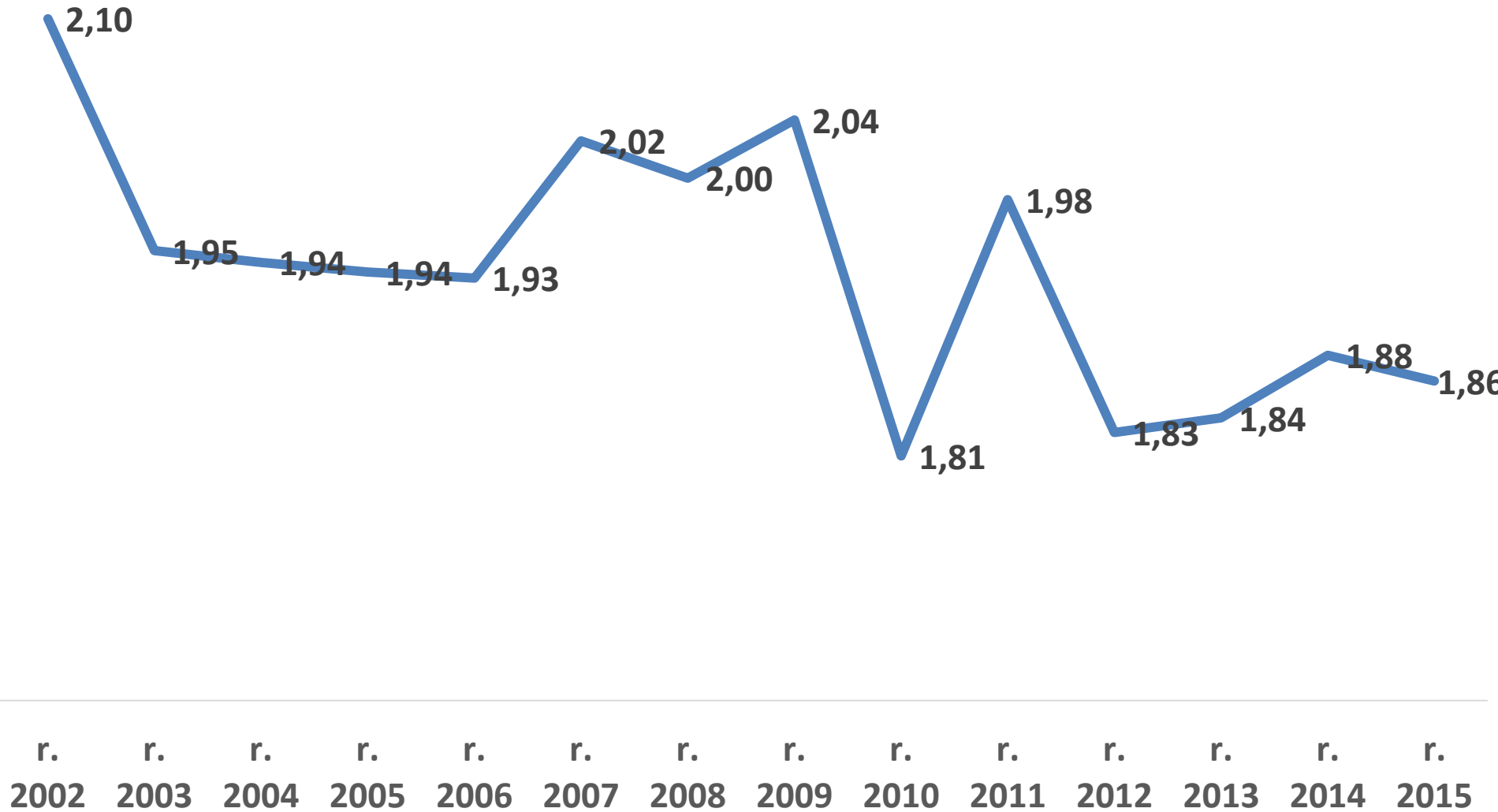

r. 1989 r. 1992 r. 1995 r. 1998 r. 2001 r. 2004 r. 2007 r. 2010 r. 2012 r. 2013 2014 2015

Výdaje na nákup knihovního fondu (mil. Kč)

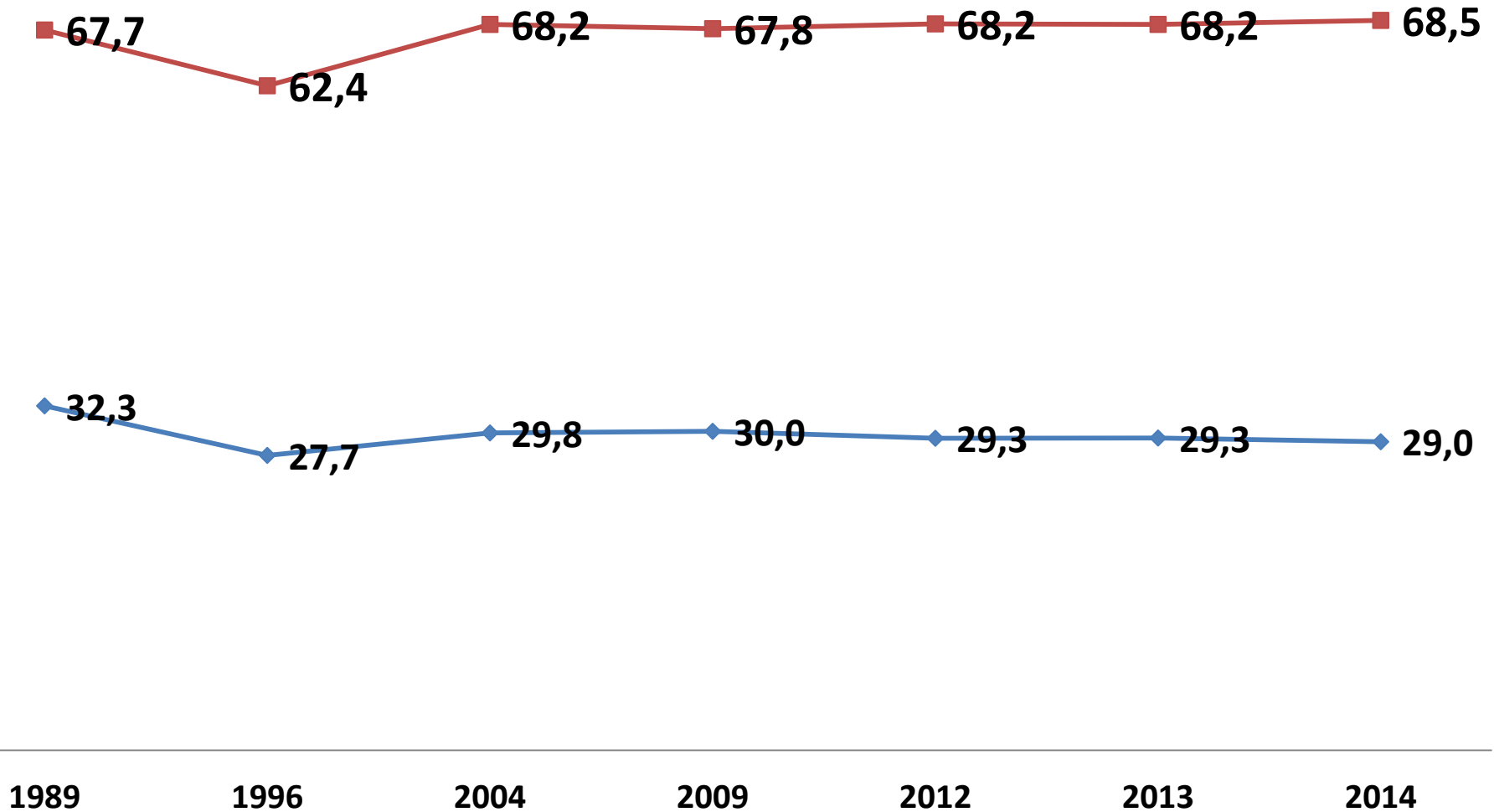

Přírůstek knihovních fondů (mil. k.j.)

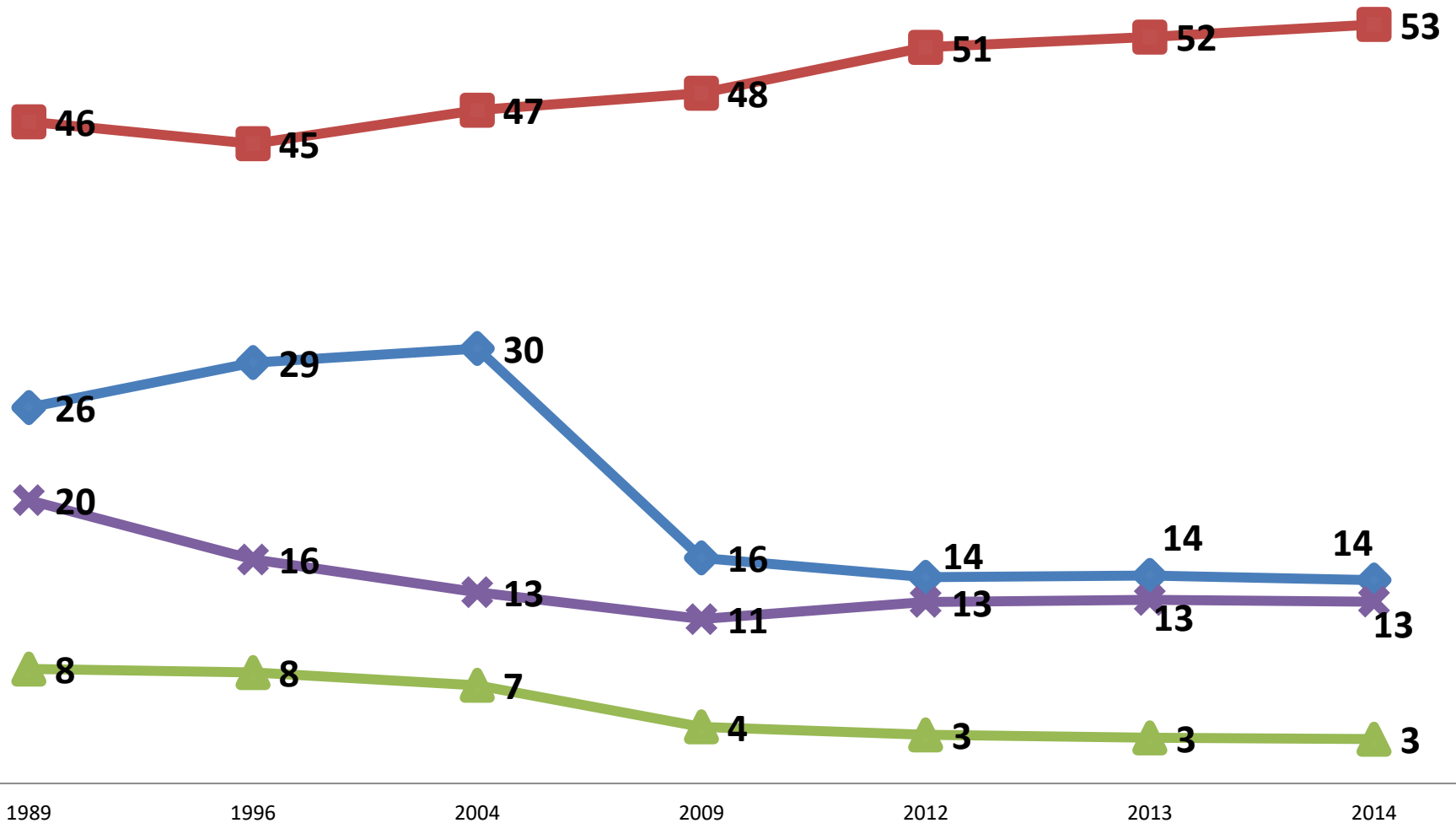
Skladba knihovního fondu - beletrie, naučná literatura (%)

—◆— Naučná l. —■— Beletrie

Podíl na výpůjčkách - beletrie, naučná literatura (%)

◆ Naučná dospělí   ■ Beletrie dospělí   ▲ Naučná děti   ✕ Beletrie děti

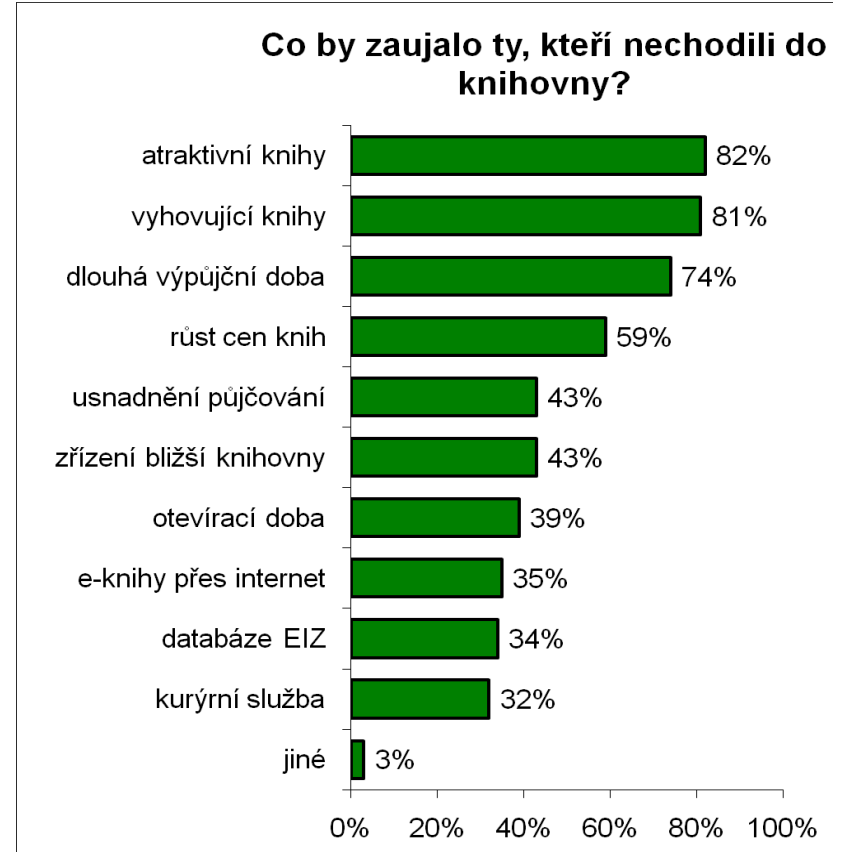

Čím by mohly knihovny zaujmout?

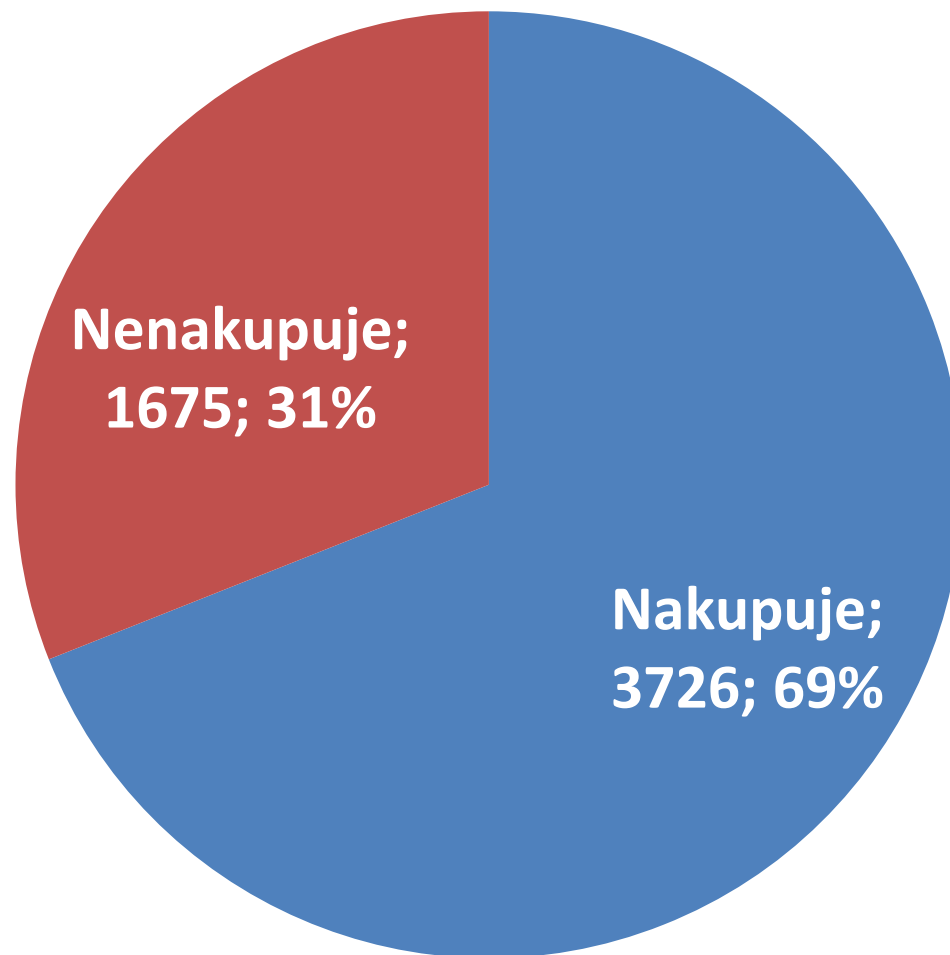
Nikdy nechodili do knihovny

Dříve využívali knihovny

Nákup knihovních fondů

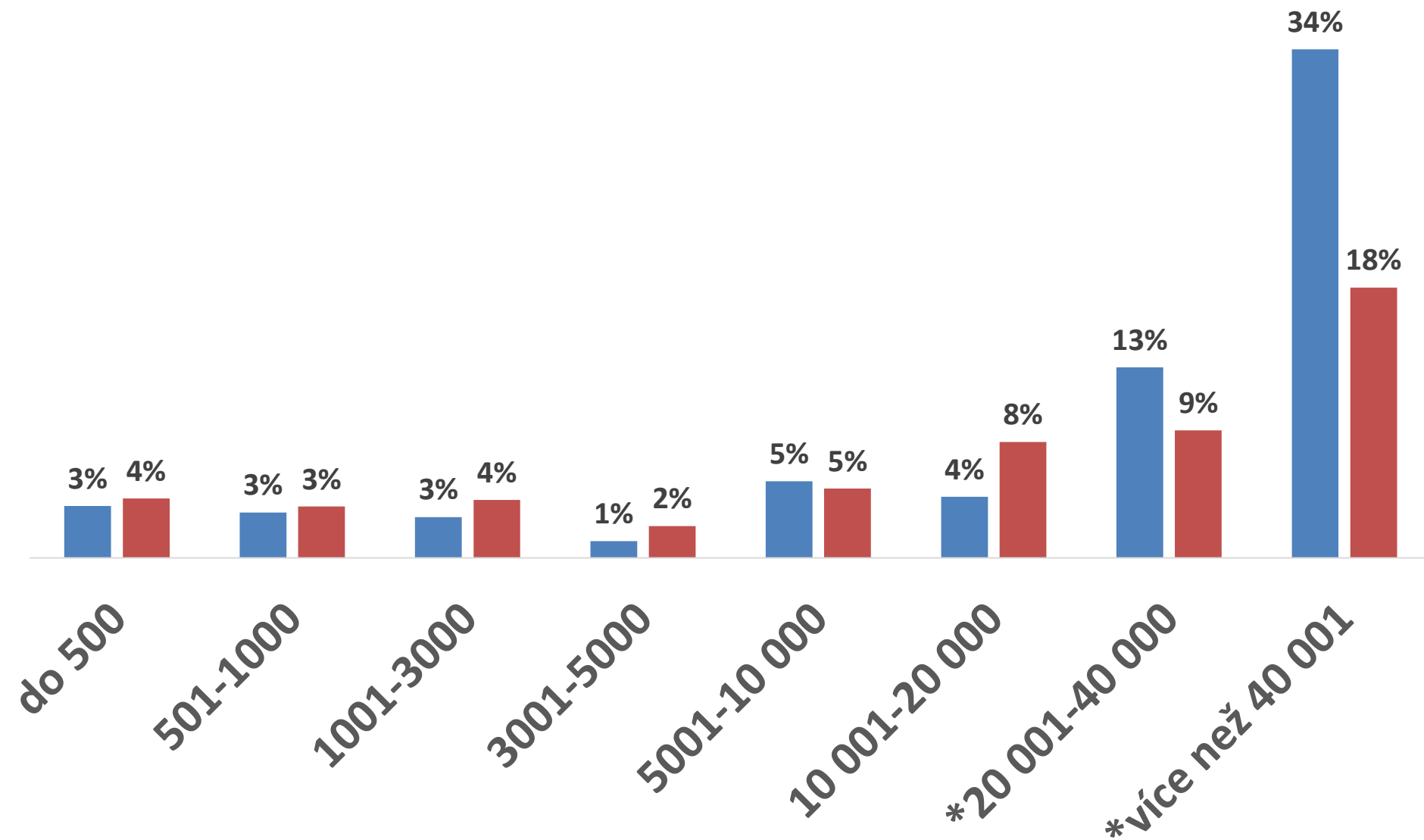
Obnova knihovního fondu

Indikátor: 10 % roční obnovy knihovního fondu ve volném výběru novými přírůstky.

- Příklad: knihovna má knihovní fond o rozsahu 10 000 kj., ročně by měla získat 1 000 nových přírůstků.

Procento obnovy knihovního fondu - splňuje

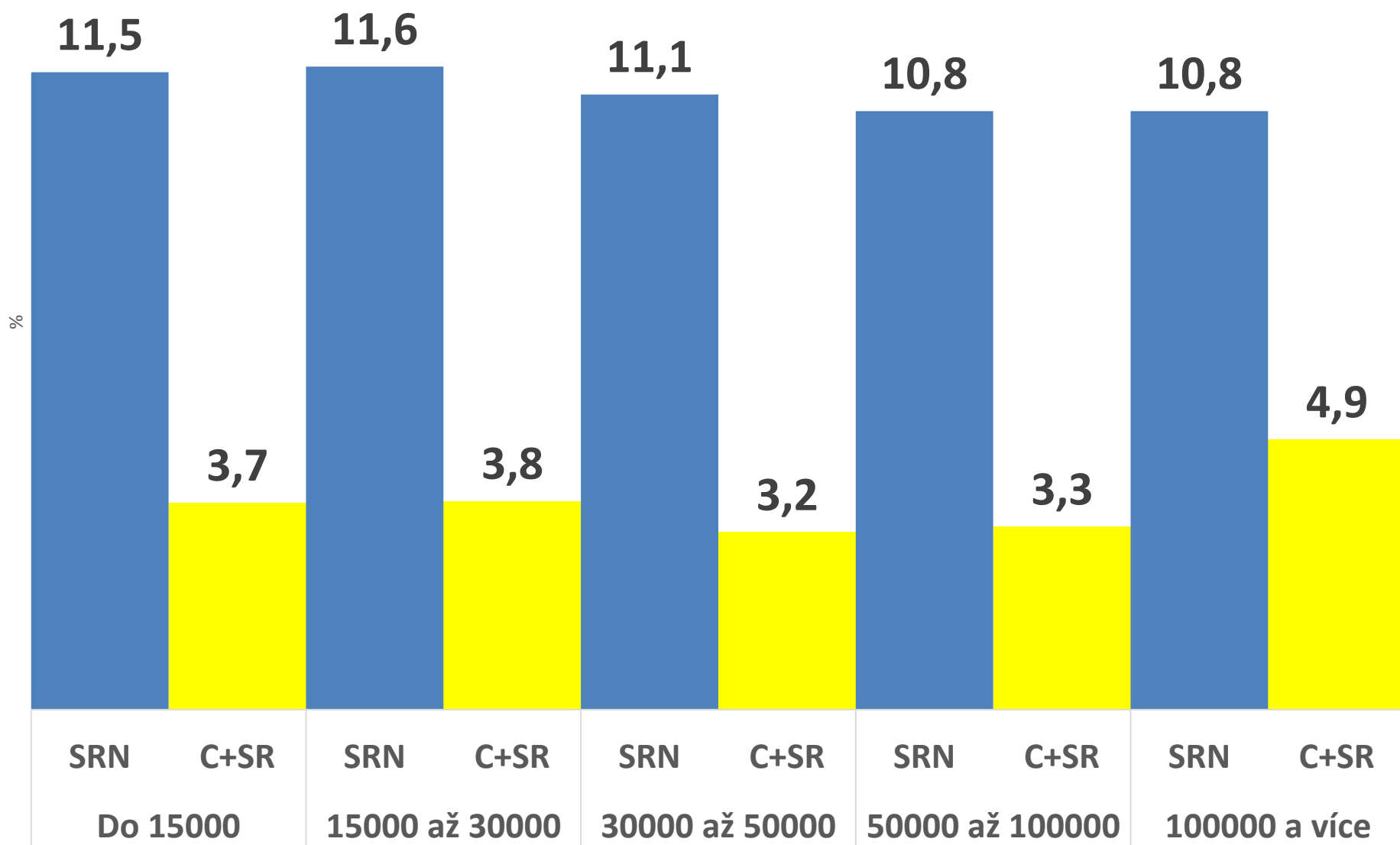
■ r.2011 ■ r.2014

Obnova knihovního fondu 2012

% obnovy KF	Počet knihoven	%	Doba obměny KF
6 % a více	478	910	- 16 let
5 - 6 %	166	316	- 20 let
4 - 5 %	259	520	- 25 let
3-4 %	475	925	- 33 let
2 - 3 %	624	1133	- 50 let
1 - 2 %	849	1550	- 100 let
do 1 %	882	16	za více než 100 let
bez obnovy	1780	32	nikdy

% obnovy knihovního fondu – ČR - SRN

Umístění knihovny v obci

- Doporučuje se umístění knihovny v centru sídelního útvaru nebo v blízkosti centra.
- **Docházková vzdálenost** pro okruh přímé působnosti nemá přesáhnout **15 minut** pěší chůze nebo jízdy veřejným dopravním prostředkem hromadné dopravy nebo autem.
- Pokud docházková vzdálenost přesáhne uvedený indikátor, je vhodné zajistit dostupnost knihovnických služeb zřízením pobočky, pojízdnou knihovnou nebo jiným způsobem.

Plocha knihovny určená pro uživatele

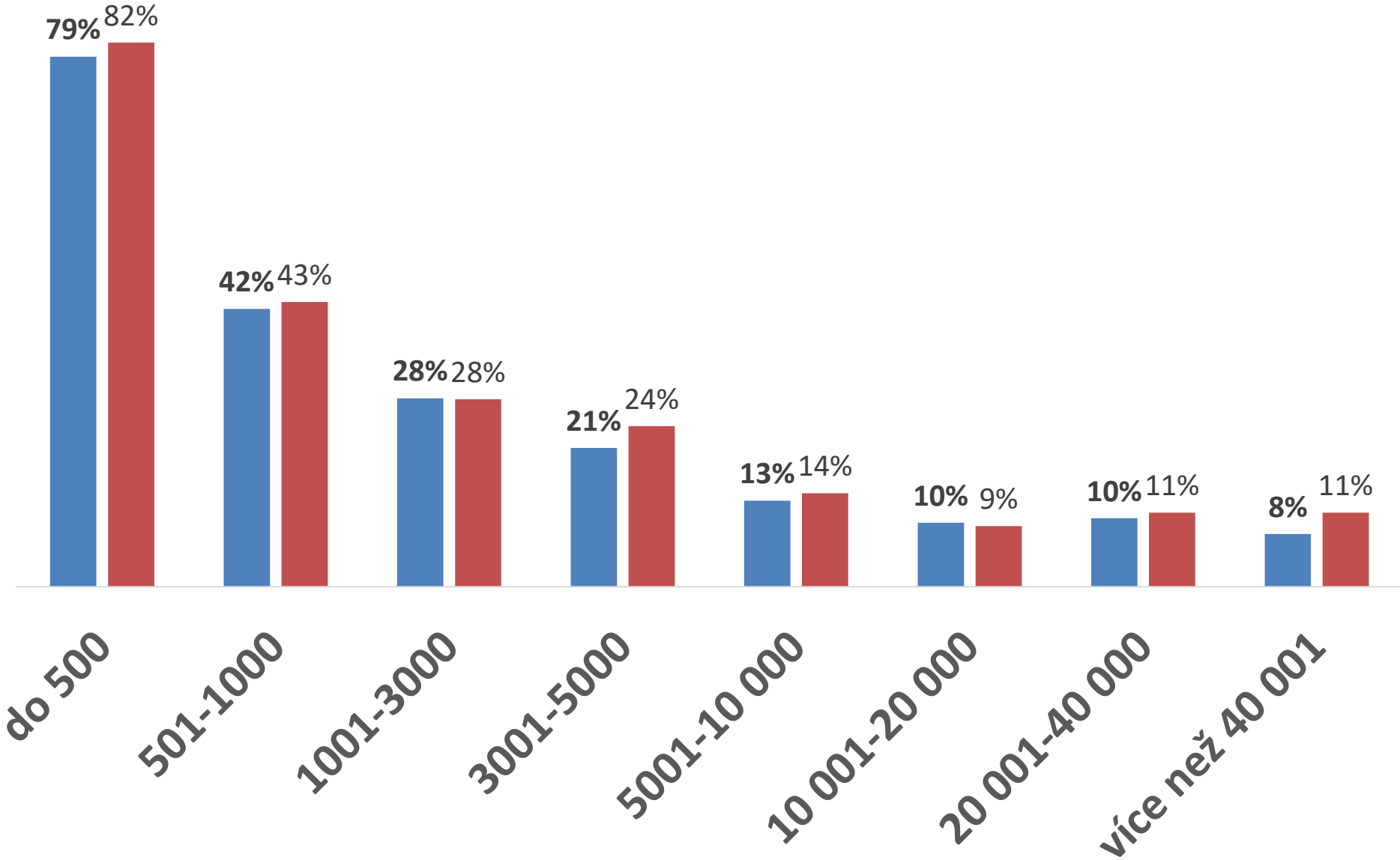
Indikátor:

Knihovna má k dispozici **nejméně 60 m² na 1000 obyvatel** obce nebo spádové oblasti. V obcích do 1000 obyvatel se tento ukazatel použije v přiměřeném rozsahu tak, aby byly zajištěny všechny funkce knihovny.

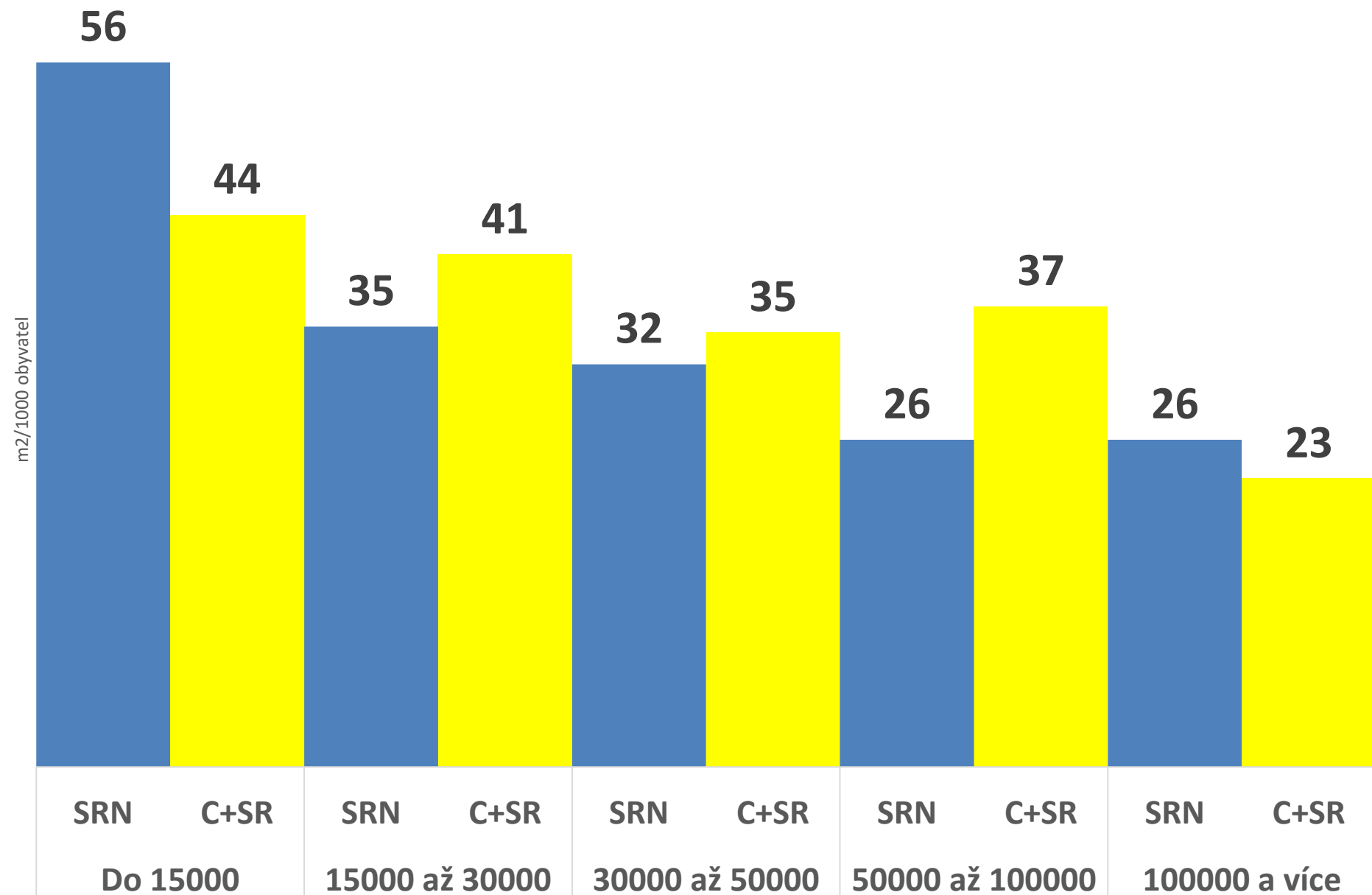

Plocha knihovny - splňuje standard VKIS

■ r.2011 ■ r.2014

Plocha na 1000 obyv. ČR - SRN

Studijní místa

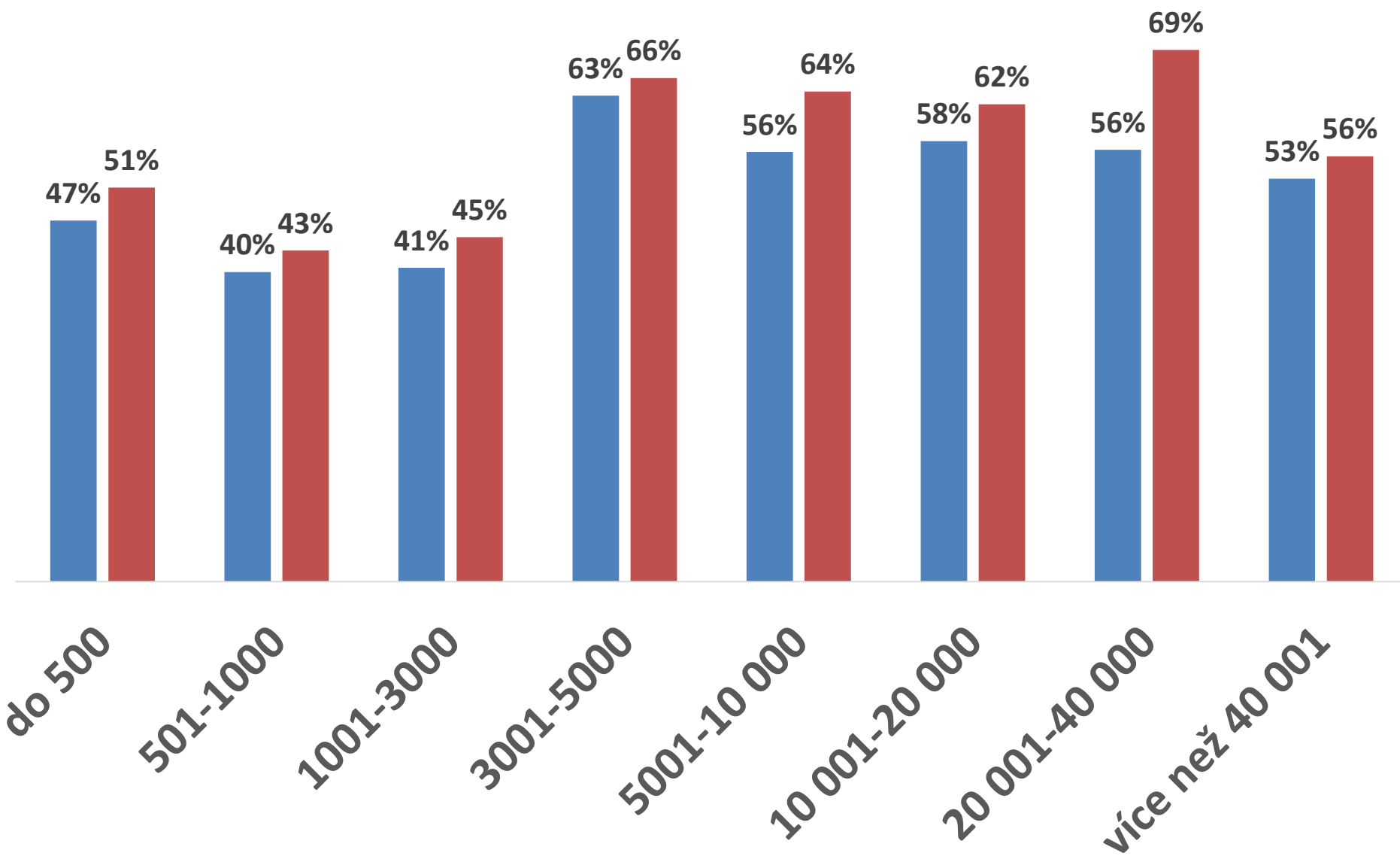
Počítače připojené k internetu

Studijní místa pro uživatele knihovny

	Doporučená hodnota
Počet obyvatel obce	Počet studijních míst
1 – 500	4 až 5
501 - 1 000	6 až 8
1 001 - 3 000	9 až 10
3 001 - 5 000	10 až 18
5 001 - 10 000	20 až 28
10 001 - 20 000	28 až 70
20 001 - 40 000	70 až 120
Více než 40 001	120 a více

Počet studijních míst - splňuje standard VKIS

■ r.2011 ■ r.2014

Přístup k internetu a IT

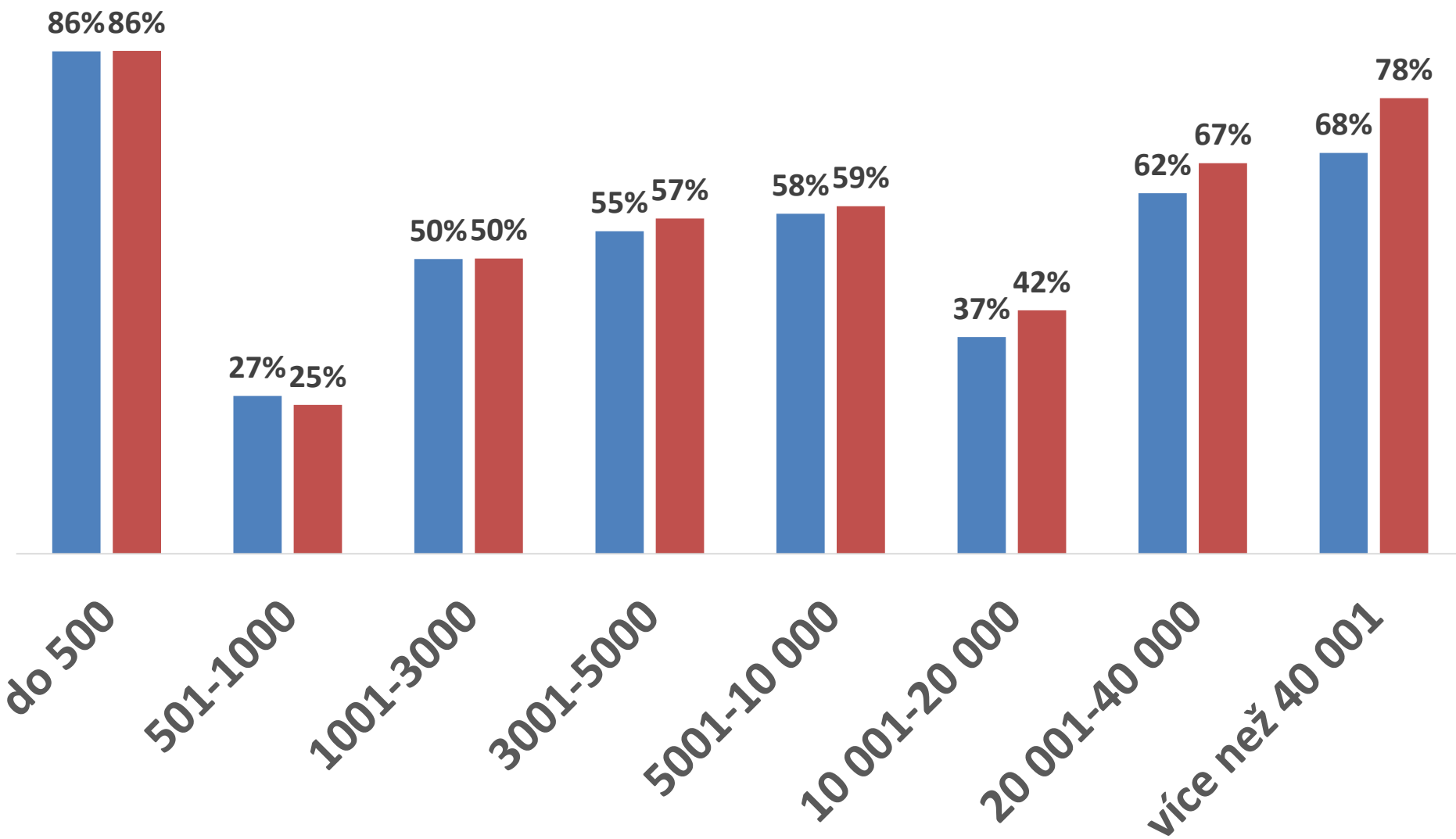
Počet obyvatel obce	Počet stanic
1 – 500	1 až 2
501 - 1 000	2
1 001 - 3 000	2 až 3
3 001 - 5 000	3 až 5
5 001 - 10 000	5 až 10
10 001 - 20 000	10 až 15
20 001 - 40 000	15 až 20
Více než 40 001	20 a více

- **Přípojky k internetu**
- **WIFI**
- **Obnova ICT nejpozději do 5 let**

Podpora přípojek k internetu a wifi, obnova ICT nejpozději za 5 let

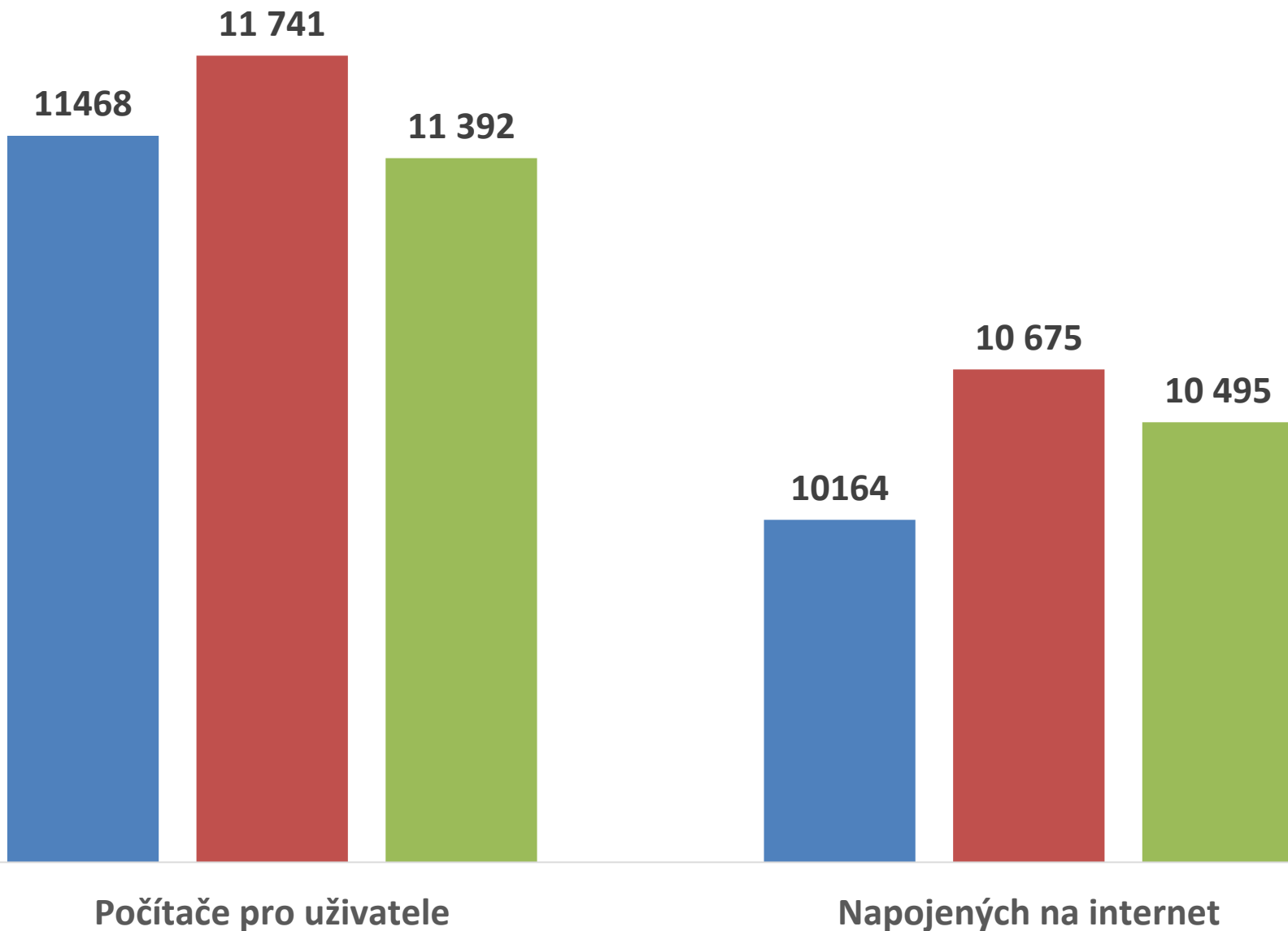
Počet počítačů s internetem pro uživatele - splňuje standard VKIS

■ r.2011 ■ r.2014

Počet počítačů ve veřejných knihovnách

■ r.2009 ■ r.2011 ■ r.2015

Webová prezentace knihovny

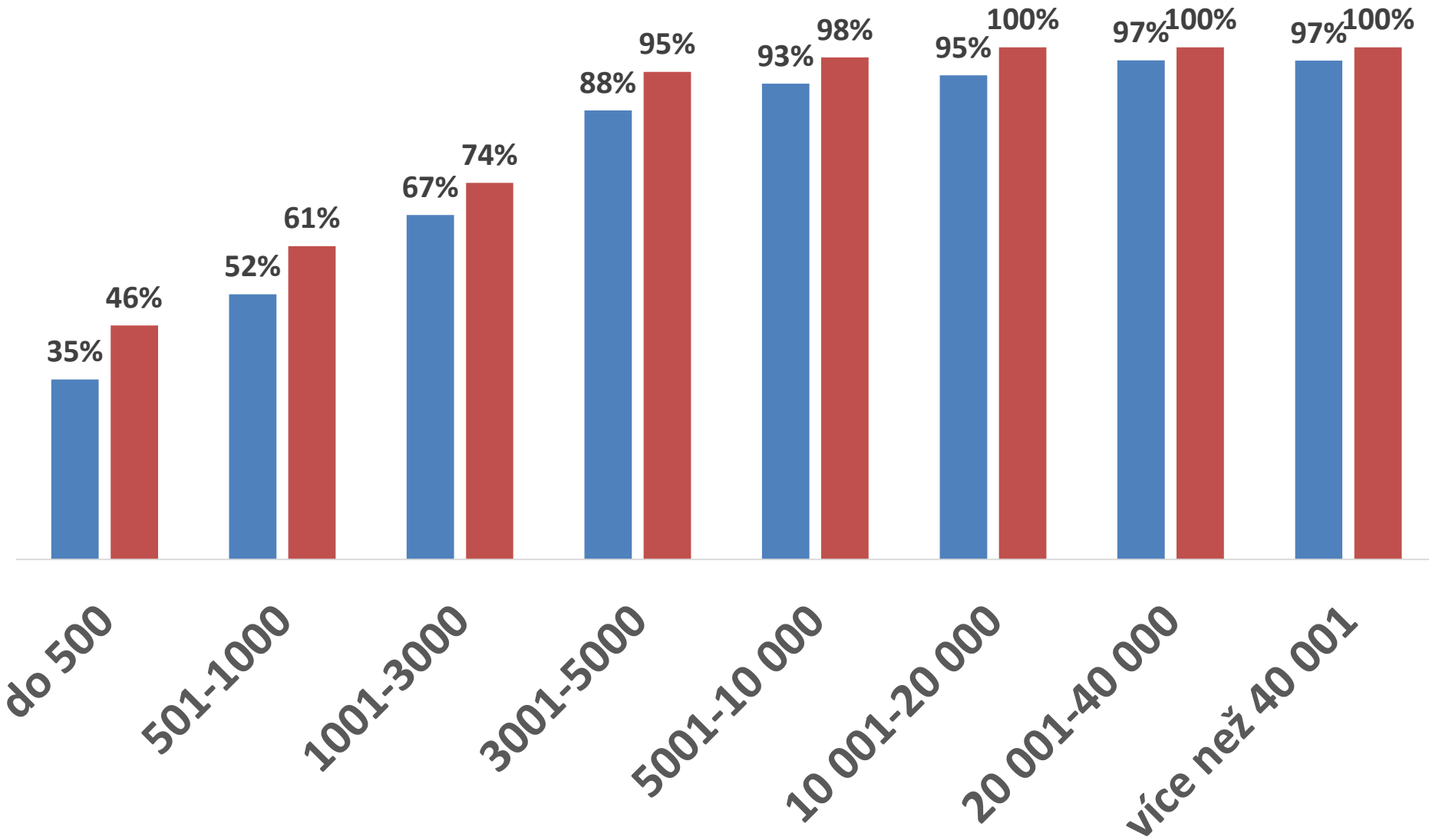
Indikátor: Dostupnost informací o knihovně a jejích službách dálkovým přístupem je zajištěna prostřednictvím webové stránky.

- Charakteristika obsahu, struktury
- Přizpůsobení pro zrakově postižené

Má vlastní webové stránky

■ 2011 ■ 2014

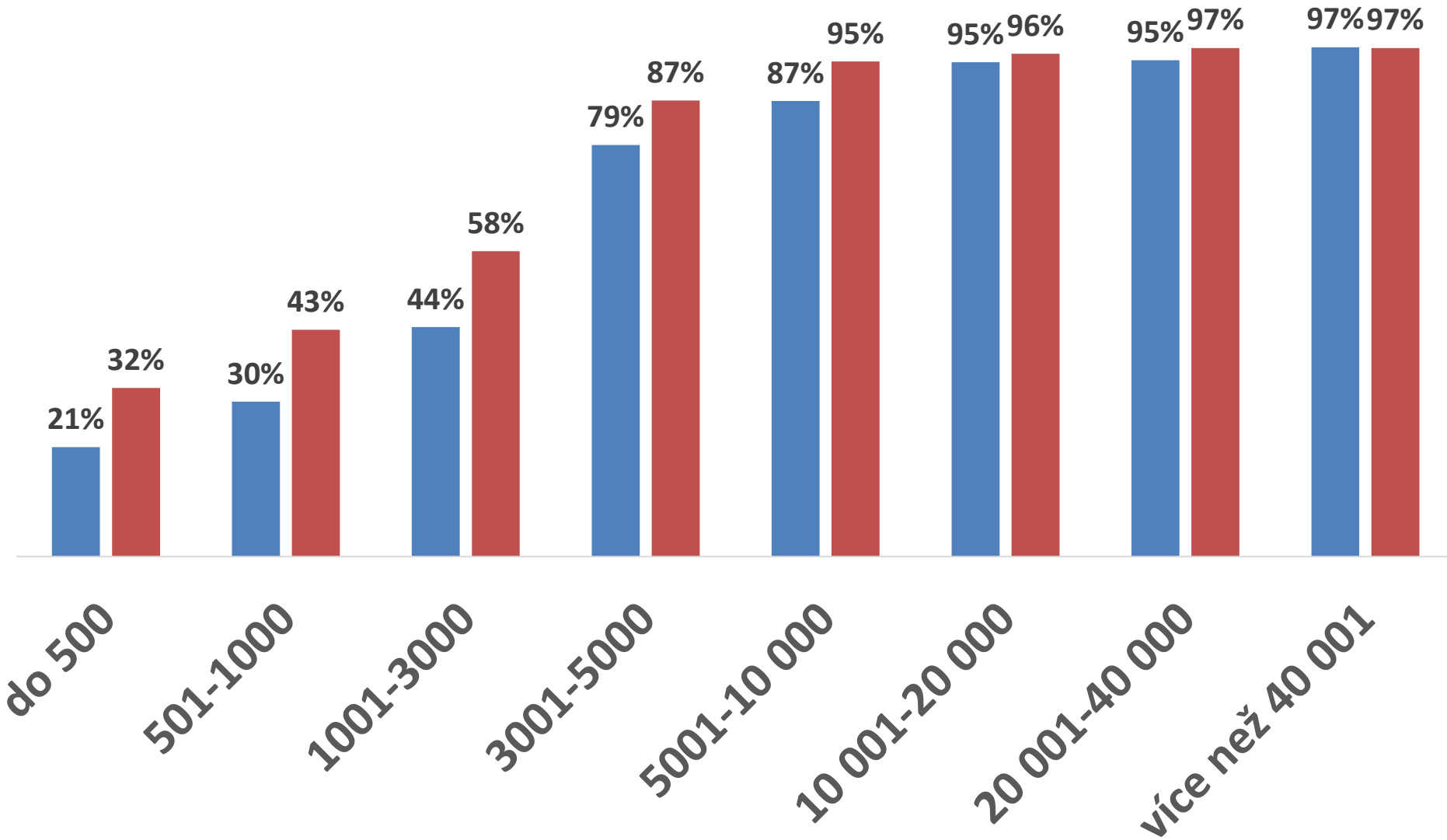

Elektronický katalog knihovny na internetu

Indikátor: Knihovny působící v obcích s počtem **obyvatel vyšším než 500** nabízí elektronický katalog knihovny, který může veřejnost využívat prostřednictvím dálkového přístupu, tj. přes webové rozhraní.

Má OPAC na internetu

■ 2011 ■ 2014

Pracovníci knihovny a jejich vzdělávání

Indikátor: Dalšímu odbornému vzdělávání je ročně na 1 pracovníka věnováno minimálně **48 pracovních hodin.**

Pracovníci působící v knihovnách s rozsahem provozní doby menším než 10 provozních hodin týdně absolvují další odborné vzdělávání ročně v rozsahu nejméně **8 pracovních hodin.**

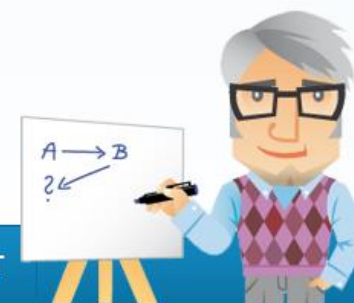

http://vyzkumy.knihovna.cz/

vyzkumy.
knihovna.cz

Dejte uživatelům vaší knihovny slovo

ÚVOD

E-LEARNING

UČEBNICE

DOTAZNÍKY

SEMINÁŘE

KONTAKT

DOTAZNÍKY

- ✓ mějte spokojenost svých uživatelů online i papírovými dotazníky
- ✓ vyberte si ten správný dotazník pro váš výzkum
- ✓ přidejte si vlastní otázky

VÍCE INFORMACÍ

E-LEARNING

- ✓ naučte se navrhovat a provádět výzkumy v knihovnách
- ✓ 9 výukových modulů od expertů na výzkum
- ✓ certifikát pro úspěšné absolventy

VÍCE INFORMACÍ

AKTUALITY

15. 10. 2013

[Výzkumy podle mapy](#)

Nemůžete se rozhodnout, jaký výzkum by byl vhodný pro vaši knihovnu? Připravili jsme pro vás rozhodovací mapu, kterou si v PDF můžete stáhnout zde. Pokud se vám líbí a chtěli byste ji ve formě plakátu, napište nám na vyzkumy@knihovna.cz.

10. 5. 2013

[Odebírejte náš newsletter!](#)

Vydáváme první číslo newsletteru o výzkumech v českých knihovnách. Pokud chcete do budoucna dostávat newsletter do svých emailových schránek, vyplňte nám jednoduchý registrační formulář.

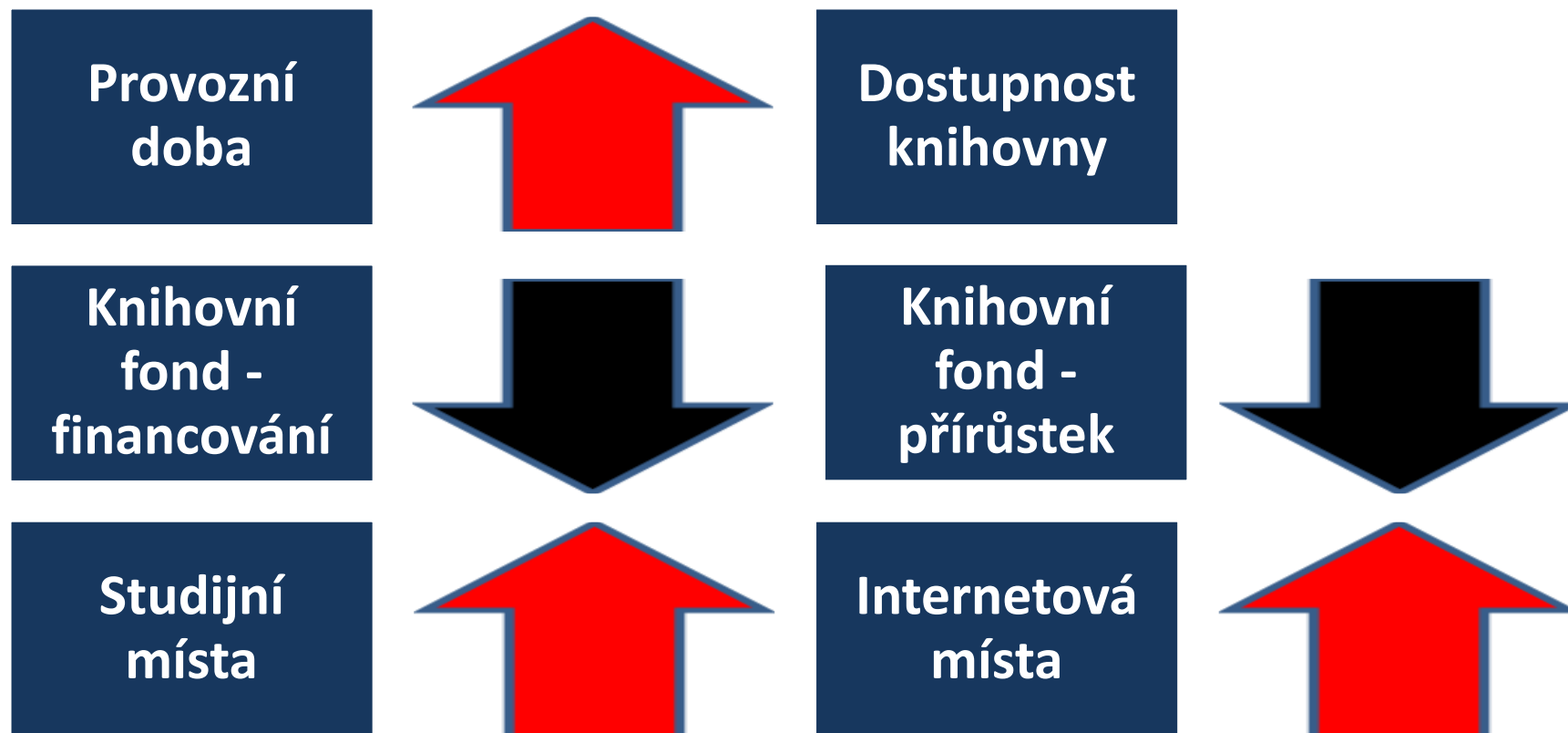
9. 5. 2013

[Záznam z webináře - Jak na dotazníky?](#)

Nestihli jste účast na webináři o tvorbě dotazníků s lektorkou Gabrielou Šimkovou? Venku už je záznam z celé akce - najdete jej pod odkazem <https://connect.cesnet.cz/p4jrw6juc4>.

8. 5. 2013

Trendy plnění standardu

Jaká je „dobrá“ knihovna?

Provozní
doba

Dostupnost
knihovny

Plocha
knihovny

Webová
stránka

Knihovní
fond -
financování

Knihovní
fond - %
obměny

Online
katalog

Vzdělávání
pracovníků

Studijní
místa

Internetová
místa

Spokojenost
uživatelů

Standard pro dobrou knihovnu

http://ipk.nkp.cz/docs/bench/Standard_pro_dobrou.pdf

14.9.2016

Vít Richter

Národní knihovna ČR